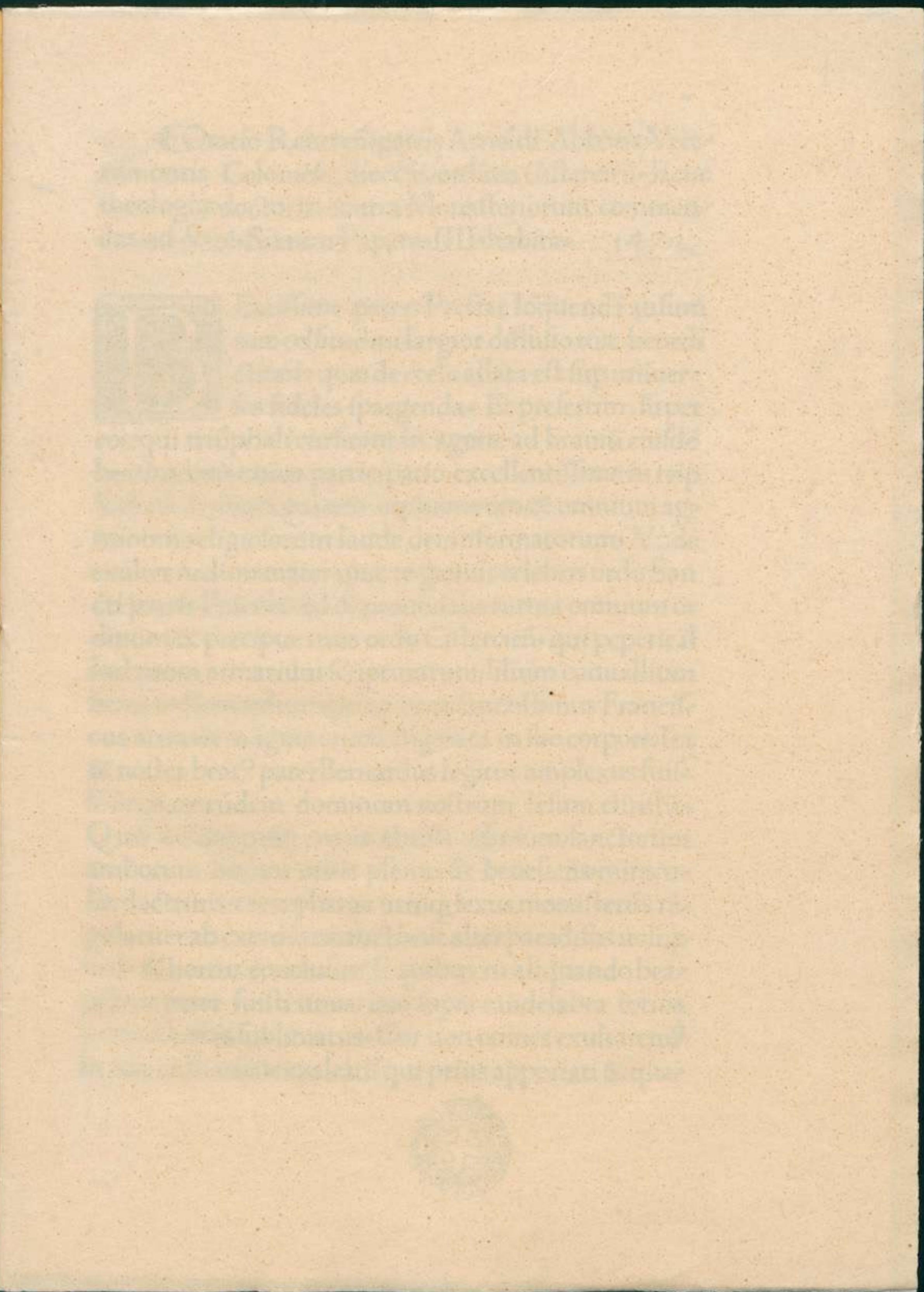
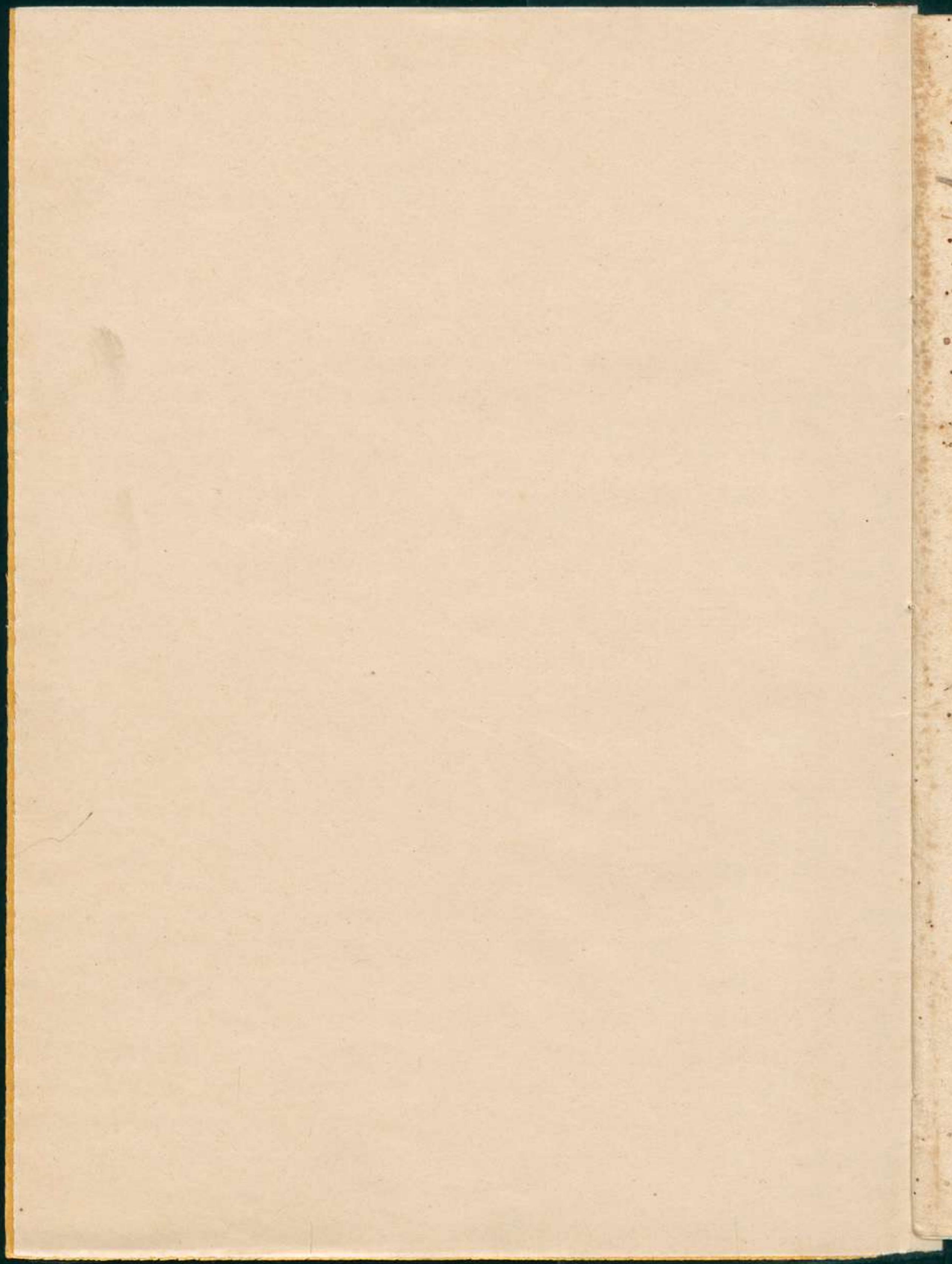

Ine, 33 - 3 am

COratio Reueren^t patris Arnoldi Abbatis Vete
rismontis Coloniensis diocesis ordinis Cistercien^r sacrae
theologiae doctoris: contra Monasteriorum commen
das ad fe^rie Sixtum Papam. IIII. habita. 1472.

Eatissime pater: Prestat loquendi ausum
tuæ celsitudini largior diffusio tuæ benedi
ctionis quæ de cœlo allata est sup uniuers
os fideles spargenda. Et presertim super
eos qui triūphali cursitant in agone ad brauiū eiusdē
beatitudinis cuius participatio excellentissime in teip
sum est deriuata patrem orphanorum & omnium ag
minum religiosorum laude dei informatorum. Vnde
exultet nedum mater quæ te genuit celebris ordo San
cti patris Frācisci: sed & uniuersalis turma omnium or
dinum & precipue tuus ordo Cistercien^r qui peperit il
lud tuum armarium scripturarum lily conuallium
beatum Bernardum qui ut tuus sanctissimus Francis
cus attraxit insignia crucis stigmata in suo corpore: Ita
& noster beat⁹ pater Bernardus legitur amplexus fuī
se in cruce eūdem dominum nostrum Iesum christū.
Quis nesciat quin crucis christi affinium sanctorum
amborum horum orbis plenus sit beneficiis miracu
lis doctrinis exemplis: ac utrisq; sexus monasteriis re
gulariter ab exordio extructis ut alter paradiſus uolup
tatis & hortus conclusus: E quibus tu aliquando bea
tissime pater fuisti unus: iam super candelabra totius
orbis & urbis sublimatus. Cur non omnes exultarem⁹
in tua exaltatione exaltati: qui prius apporati & qua

si morti destinati oīm perypsima facti sumus: & p̄ci-
pue horū q̄ non norunt p̄ciū religionū/ nec acc̄xperūt
in se calculū saluandor̄. Nec id hostilitatis oīno nouū
in ecclesia in qua nedum tritici grana salubria/ uerum/
etiam zizania sunt pestifera/ & herba infructuosa. Id
sensisse legiſ Rebecca post cōcæptū collidere paruulos
in utero suo: cui dictū est: In utero tuo duæ gētes & duo
populi: populus populū superabit. De quibus scriptū
est: Iacob dilexi/ esau odio habui: anteq̄ forēt nati. Esau
inq̄ uir callidus erat/ ad decipiendū. Astutus/ ad oppri-
mendū. Vir gnarus uenādi/ ad rapiendū. Agricola/ ad
præfens sæculū fouendū. Sed iacob simplex erat & in
tabernaculis habitabat/ patriarcha futurus: uidens do-
minū facie ad facié. Cum angelo luctatur/ agelos ascē-
dentes & descendentes intuetur. Cum moysē in caligi-
ne: Cum paulo in raptu: Cum thoma in uulnere: Cum
iohanne euangelista in exilio: Cum baptista in baptis-
mo deum cōtemplatur. Hic beatus patriarcha lapidē
primo erexit/ oleū infudit/ portas cœli uidit/ uotum uo-
uit deo. Et in hoc primū domus dei & tabernaculorū
cernit iecisse fundamentū: ac oīm ecclesiarum atq; mo-
nasterior̄ attulisse primordiū. De quib⁹ psalmista ceci-
nit: q̄ dilecta tabernacula tua dñi eirtutum/ in quibus
est melior una dies super milia. Quia sicut lætantiū
oīm habitatio est in te ciuitas dei. Ab ædificatōe huius
tabernaculi siue templi/ dauid sanctus prohibitus est:
qd Salomon filius eius mox construxit/ in quo in con-
spectu ecclesiæ israel manus expandit. Quod omnipo-
tens dominus multis munerū benedictionib⁹ sanxiit.

2

Si igitur oipotēs dominus illud templū sanctificauit
in quo nihil erat nisi sanctū sacerdotale/archa/& duæ ta-
bulæ moysi/ umbra tñ p̄sentium/q̄to plus digna sunt
templa nostra/in quib⁹ sunt res p̄teritor⁹/nō in sacrifici-
ciis alienis/sed in quæ pprio sanguine intravit p̄tisfex
nī domin⁹ Iesus christ⁹ corporal⁹ & real⁹/in ipsis sacra-
mētal⁹ cōtētus/in quo pp̄lus sacratū sumit corp⁹ domi-
nicū & beatū sanguinis bibit haustū. Cōsiderate(in q̄t
apostolus) sanctæ uocationis cœlestis pticipes ap̄lm &
pontificē cōfessionis uīæ Iesum christū: qui tāto ampli-
oris gl̄iae honore præ moyse dignus est: q̄to ampliorem
honorē habet dñs qui fabricauit eā. Et saluare potest ac-
cedēs p̄ seip̄m ad deum semp uiuens ad interpellandū
pro nobis. Habent & templa nostra non tñ archam/
tabulas moysi/uirgam aaron/urnam & manna figura-
lia:sed uasa sacramētalia/christum uerum panem ange-
lorum/& cibum uiatorum cōtinentia/post quem nō re-
linquitur alia hostia nec in cœlis nec in terris/peccato-
ribus speranda. Sed prochdolor dicere me cogit zelus
huius sancti templi/etsi gladio indignationis meip̄m
feriam:attamen dicam hoc templum pluraliter etiam
intellectum quasi lectulus ueri Salomonis septa forti-
bus/licet ambiatur ex fortissimis israel gladios tenen-
tibus & ad bella doctissimos/uniuscuiusq; ensis castita-
tis sup femur eius/attñ ille milleartifex hūani generis
antiquus hostis/nō iam in specie serpētina/nō in pomo
nō in muliere hoc templū exturbare gliscit/sicut & pa-
radisum disturbauit. Sed en fraudulētissimo sub fuco
uni⁹ plani nois latēs/nīa tēpla extociare nō formidat

habens fiduciam q̄ influant in os eius. Sub quo noīe
sediciosissimo tot latēt uenena/quot 'absorbet monaste
ria. Hoc nomen si liceat noiare/est nomen terribile in
quo om̄es religiosos in cruce gloriantes oporteat cōtri
stari. Nomē insuper impositū ab illo exterminatore cu
iūs nomē deletū est de libro uitæ:nesciētis occatum. No
men illius inq̄ hæbraice Labadon:Græce Appolliō:La
tine exterminans est nuncupatū:quē Leuiathan multi
noīs(iuxta multiplicē fraudē suæ pmissæ ptatis)tu be
atissime pater:quia tu solus altissimus es super terrā/ex
trahere poteris hamo tuæ bñdictōis:ligare fune tuæ p
hibitōis:ac eius maxillā pforare pceptione tuæ potētis
simæ orōis. Sic spes ei⁹ frustrabit̄ & cūctis uidētibus p
cipitabit̄:ne uideat̄ ex pacto tibi fore seruus sempiter
nus/nocere q̄tum nocuit/absorbere q̄tum absorbuit. Et
quia diffinitio(inquit phūs)est ratio quā significat no
mē. Si placet beatissime pater illi⁹ diffinitionē audire:
quatin⁹ cognita eius ratione/demolientes uineā uulpe
culæ poterunt clarius deprehendi & de ipsa effugari.
Ista uidetur eius dñabilis atq; mortifera diffinitio.
Cōmēda est uipera m̄is ecclesiæ rūpens uiscera/exter
minans spūalia & deuorās tpalia. Scđm ethymologiā
noīs Vipera quasi ui pariēs dicitur:corrodēs uiscera ma
tris tpe sui part⁹. Nā hæc ip̄a crudelis cōmēda/Episco
patus/prælaturas/platos/& quæq; cōsumit beneficia:&
monasteria quibus tanq̄ ecclesiæ uiscerib⁹ cōsumptis:
eā m̄sem ecclesiam scindi necesse est ex quibus cōpagi
nat̄ & cōstruitur. Et subdit̄ exterminās spūalia. Et id
plus defleimus in n̄o ordine q̄ tollerare ualeamus. Ad

3

œculum istud malū est/nec abſcōsum/ubi uipera hæc
dominatum assumpserit/subito uidemus exterminari
obediētiam/lædi disciplinam/& quasi detruncato capi-
te fatigari/dispergi oues/& quasi pulsas de ouili sine pa-
store euagari. Preciū agni immaculati aspernari/ani-
marum salutem impediri/spe fundatores fraudari/&
id quod in purgatorio expectant refrigerium/auferris
totamq; cœlestem curiam hostiliter contrastari/inuide-
ri & prouocari. Dixi consequenter q; uipera ista deuo-
rat temporalia/cuius moris est ruptis uisceribus religi-
onis/exterminatis dei cultibus/& extinctis deo debi-
tis sacrificiis/dirigitur unus sacerularis prouisor/qui tol-
lit lanam/radit ouiculam/mactat/occidit/possidet/&
dispergit gregem:cui de deo nihil constat/de sacraumen-
tis nullus honor/de animabus contemptus/sub quo tē-
poralia cito pereunt/ædificia ruunt/tecta cadunt/regi-
stra rumpuntur:nec oportebit latius fodere parietem
& querere abominationes maiores ad intuendum eos
qui dorsa templo præbent/si qui templa totaliter diru-
unt & dñm templi de templo pellunt/quasi gentes in-
gressæ hæreditatē christi polluentes téplū sanctū suū.
O æterne deus cuius maiestati gubernatio totius natu-
ræ astat:& specialiter ratiōalis creaturæ/cur ista sinis?
O iesu bone/quæ te uicit patientia/ut pferas a tuis in te-
tam crudelia facinora/nisi passus fuisses morte in ecu-
leo crucis/uix tibi crederetur inesse sœ uitiam istorum
innoxiam ad iudicium.O clæmētiam stupendā. Quā-
ta audiuimus & cognouimus mala/nec tamen patres
noſtri unq; narauerūt nobis talia: quæ nec tpe Macha

bcōrū aut Babiloniōꝝ q̄ aduersariorū philistinōꝝ fa
cta sunt/synagogā uidelicet deuorari ab amicis. Vbi iā
ingemiscimus m̄fēm ecclesiam inuadi a suis paronym
phis/ut unꝝ & idem/ duos uel tres episcopatꝝ traiiciat/
tres uel quattuor/ etiā decē dignitates aut abbatias de/
glutiat/ sacramenta polluat/ loca sancta deuastet. Et qđ
cæteris nō est minꝝ execrable/deo & hoībus odiosum
Pauperes pro quibus monasteria fundata sunt sicut p
religiosis suis stipēdiis/ hoc est elemosynis/prochdolor
frustrātur. Et in pluribus contingere solet q̄ ubi paupe
res prius affluebāt/affluunt uenatores canes & ancipi
tres uagi discholiq; homines a quibꝝ religiosi malū ca
piunt exemplū. Quis unq̄ regū aut principū aut fun
datorꝝ non doleat de corde talia loca fundasse/dotasse
aut iā fundare uelle? ubi legislatores btūs Benedictus
Gregoriꝝ Augustinus Bernardus Hieronymus princi
pes orbis terraꝝ se impēderūt/expelli cōuentur: & qua
si gentes ingressas occupare sanctuaria eoꝝ & atrocius
tabernacula eoꝝ pollui atq; desolari. Ita ut Turci sæui
tia quasi tolerabilior foret q̄ ab his ecclīæ filiis talia per
ferre pñicosa damna/ubi cū damnis rēꝝ uadit in pre
ceps salus animaꝝ. O Daniel/ utinā surgeres in mediū
qui sanguinē innoxium̄ saluasti. Senes a quibus egressa
est iniquitas occidisti. Bel cū suis sacerdotibus oīa de
uorātibus mactasti: & inimicos crucis christi mactares
ut sanguis iesu christi preciū etiā uniuersitatis saluares
Occurrerēt tibi helias & helyseus uiri iusticiæ/quorum
ultio effebuit in offensores legis/quorū zelus nō poter
rat iā esse imminutus/licet alterius sit ordinis & status.

A
Cur haec beatissime p̄fānexueri? Video cōtritionē ordīs
mei: mōasteria solēnia & deuotissima deuorari/spoliari/
sacramenta nedū pollui/sed extingui/quasi inter gētes
īpē sisteret. Testis est fere tota Italia/testis est īpā Lom
bardia/ubi uix ordīs relicta sunt uestigia/tota cōmesta
& deuorata. Testis est īpā Sabaudia/in qua quasi uelo
cius aquilis uolātibus trāstnōtes pascua noua sciscitan
tur/ubi tpe moderno monasteriū insigne ordīs ad san-
ctum Claudiū ab hoc nō ordine est totaliter alienatū/
& per assumptionē noui habit⁹ ex integro translatum.
In qua Sabaudia similiter monasteriū in alpib⁹ solēne
uni puerō fortassis triū annor̄ est cōmēdatū. Hæc uia
illoꝝ scandalū īpis/& postea in ore suo cōplacebūt. Te
stis est īpā Burgūdia/ubi monasteria nobilia sunt ad de-
uorandū exposita. Vbi belleuallis? Vbi belertia? & sic
de aliis/quoadusq; est aliquid uiriditatis sugendæ in ip-
sis. Taceo de cōmendis puinciar̄ Frāciæ Lothoringiæ
Britāniæ & Picardiæ/quaꝝ cōmēdas si narrare deberē
& offendere/nec satis t̄pis haberem. Propterea beatissi-
me p̄fā flagitat deuotissime tuus ordo Cistercieñ/a p̄de-
cessorib⁹ tuis sp̄ amatus/pmot⁹ & cōfirmat⁹/uelis oculi
misericordiæ tuæ aspicere de sede sc̄lā tua/& tuā be-
nedictionē in īpī immittere/a tātis malis leuare/tueri
& defendere/quaꝝ nulla tergiuersatione ultra sustinere
poterit sine detrimēto finalis resolutionis & desolatiois
Quō beatissime p̄fā poteris ultra patienter uidere nos
in tuo conspectu uictimari & mactari preter quem nō
gerimus alium patrem in terris:quē dedit nobis in pa-
trem pater cœlestis? Vtere tua pietate/pater beatissime

Si quid patitur ordo tuus iste/sit diuinum/sit humanū
sit iustum/sit pium/sit honori deo & ecclesiæ tuæ/ cui
præsides fructuosum. Iniquum est absorbere monaste
ria/ quæ sunt ut castrorum acies ordinata/imperitum
destinare/in perniciem defluere. Nō enim sufficit hæc
unica ouicula tua suo uellere ad calefaciendum tam di
stantia uiscera impinguatorum dilatatorum & recalcia
trantium & ad usum nescium illorum. Nathan enim
propheta regem prophetam increpauit pro eo q[uod] uria
unicam suam usurpauit. Ponat sanctitas tua ad stathe
ram æqualitatis/in mensuram illius regni q[uod] est mira
bile in æquitate/si iustum sit tollere meum & transfer
re in alterum. Bona monasteriorum sunt bona christiani
labores pauperum/ & eorum qui sequuntur christum
quocunq[ue] ierit: non sunt bona magnorum/ut uiuat de
uictimis pauperum/& iterū spolient nudum christum.
Iterum atq[ue] iterū suppliciter rogamus/ & oēs culmini
sanctitatis pedū tuorū pstrati obsecramus/ ut amplius
non sinat tua beatitudo nos dari in direptionē & dispsi
onē. Sācta nostra cōculcari/spūalia tolli/tplalia uorari/
& gl̄iam dei ac religionis in alienum questū cōmutair
maledictionis/sed cōmendas reuoca. Volumus oī tpe
p tua fœlicitate lōgaua altissimū dep̄cari: ut nos tuis
sub p̄nis alis collocatos uelit seruare inoxios: quatinq[ue]
sine timore taliū inimicorū liberati ualcam⁹ seruire illi
cui ē cura de nobis. Notū ē & cx priorib⁹ scl̄is/dū cæte
ræ trib⁹ in tribū Beniamini ultionē expeteret/ & gladi
us iniqtatis ultor/necē mulierculæ/furore libidinis suf
focatae uindicaret: inito tribuū gñali cōsilio/consultur

ne Beniamin deleatur. Quanto minus delendus est is
nī sacer ordo Cisterciēn. qui summos protulit pontifi-
ces sanctos/parturiuit doctos/q̄ plurimos euexit in lucē
& in multitudine excubiar̄ sanctar̄ quasi in desideriis
colliū aeternor̄ adeptus est gloriā sanctitatis in cōsum
matōe uirtutis? Quis nō gemeret/si is hortus cōclusus,
fons signatus sacer ordo Cisterciēn. minutim discerpe-
ret ac radicitus successiue euelleretur? Qui tot lilia pro-
duxit in ecclesia dei:tot germina erupit statuto fidei/
pter cœlestes thesauros quos quottidie infert cœlis tāq̄
portui salutis ex undis huius procellosi maris: in quo
sunt reptilia/quorum non est numerus. En Rachel san-
cta flens filios suos/noluit consolari:cuius uox tantum
in Rama audira est. Ut etiam uox totius ordinis Ci-
sterciēn. nō tam in excelsis q̄ in terris audiatur/cui præ-
sides clæmètissime pater ne lachrymæ ascendentes lar-
gifuæ de maxillis eius prouocent iram dei/ut uindi-
ctam exigant & proclament. Vindica sanguinem tuū
& incendatur zelus tuus bone Iesu:sed & scdm magni-
tudinem brachii tui posside ipsum: qui est populus tu-
us & oves pascuæ tuæ/ut cōfiteatur nomini tuo & glo-
rietur in defensione laudis tuæ/saluator mūdi/sponsus
eccliaæ Iesu christe fili dei uiui. Graue est icidere in ma-
nus dei uiuentis:cui ex professione seruimus. Si tamen
(inquit apostolus) quis irritam faciens legem Noysi/si
ne ulla miseratione duobus uel tribus testib⁹ moritur:
Quantomagis putatis deteriora mereri supplicia qui
filium dei conculcauerit: & sanguinem dei pollutum
duxerit:in quo sanctificatus est: & spiritui sancto con-

tumeliam fecerit? Nunquid filius dei conculcatur/si seruus eius opprimitur? Nunquid sanguis testamenti polluitur/dum de sanctuario effunditur? Nunquid spiritui gratiae contumelia adiicitur/si uilipeditur? Quae oia mala committuntur sub ista saeuissima commendatione. Sed uae illis secundum omne genus uae/si recordetur agnus iniuritatum talium: qui est dominus dominantium/rex regum/ut reddat duplicita tormenta & misceat duplum in poculis: quantum se beatificauerunt in spoliis/quando una hora diuitiae eorum destituentur/in quibus inuenietur sanguis christi/prophetarum atque sanctorum omnium interfectorum a sanguine abel iusti usque ad ultimum occidendum: quorum loca desolauerunt/sanguinem biberunt/& carnes manducauerunt/quorum ignis nunquam extinguetur/& uermis non morietur/eruntque cadauera eorum ad faciem carnis omni uisione: licet nunquam satis sibi. Si diues sepultus in inferno non obtinuit guttam a paupere lazaro cui misericordia negauit/ quid erit diuitibus iam ex hoc in illud ex pauperum prediis/quorum iniq[ue]itas prodit quasi ex adipe transiens in affectum cordis? Qui bibunt de uino irae dei/mixto timore desperationis/in sensum reprobum traditi/ne metuant futuram iram agni/ac fumum incendi. Idem quoque loquitur terribiliter apostolus inquit: Volens deus ostendere iram/& notam facere suam potentiam/sustinuit in multa patientia uasa irae ad interiorum aptam/ut ostendat diuitias gloriae suae in uasa misericordiae/ quales non sunt diuites & arrogantes quorum primos dimisit inanes/& alteros mente cordis sui euocavit.

mult & despexit quos nemo corrigere potest. Nam hi
sunt (dicit Petrus) fontes sine aqua/ nebulæ turbinib⁹
exagitatæ/ quibus caligo tenebrarum reseruatur. Qđ si
deus naturalibus ramis non pepercit/ nec angelis prin-
cipatum suum deserentibus indulxit. Nam qui conta-
minauerunt testamentum eius/ diuisi sunt ab ira uul-
tus ipsius: priusq; spinæ illorum intellexerunt rham-
num/ sicut uiuentes sic in ira absorpti sunt: quos mors
depascit uiuos in infernum descendentes. Relinquent
enim alienis diuitias suas/ & sepulchra eorum domus
ipsorum/ quia desiderium peccatorum peribit. Sed cur-
rendum est ad thronum agni qui tollit peccata mun-
di/ apud quem est propitiatio & copiosa redemptio.
Quæsumus igitur agne & lucerna dei subueni his qui
te sequuntur: nec patiaris ultra sancta tua conculcari/
& alienis honorem tuum dare: qui monasteria tua in
tuo seruitio (ut dixi) dicata: oīno in ruinā abire cogūt:
quibus tm̄ est cura de lana non de ouibus tuis: quas
precioso sanguie tuo redemisti. Et qui in eculeo crucis
suspēsus/ genitricē m̄fēm tuā uirginē uirgini cōmenda-
sti: Ita digneris eccliam tuā m̄cerore iam cōfectam atq;
contractam ut pupillam oculi custodire: quam aper-
tione lateris tui genuisti in cruce. Et sicut beatissimus
euangelista curam gessit tuæ glorioſissimæ matris/ ſin-
gulari priuilegio tui amoris amatus/ ita digneris hunc
uicarium tuum sanctissimum dominum nostrū/ pon-
tificem omnium animarum nostrarum/ donis tui amo-
ris fulcire/ gladio tuæ potentissime uirtutis defendere:
ab omni malo præseruare/ & in bono tui amoris augere

ad regendum & curandum ecclesiam tuam sine macula aut ruga/ per quam digneris benedicere hæreditati tuae & extollere eam cum grege tuo sibi commisso usq; in æternū: quatinus mereatur audire uocem exultationis in tabernaculis iustorum. Euge serue bone in pauci fuisti fidelis: supra multa te constituam intra in gaudium domini dei tui. Quod præstare tuae Beatitudini dignetur cū grege tuo/beatissime pater/ Pater cœlestis cum filio suo & Spiritu sancto: qui est in sæcula benedictus Amen.

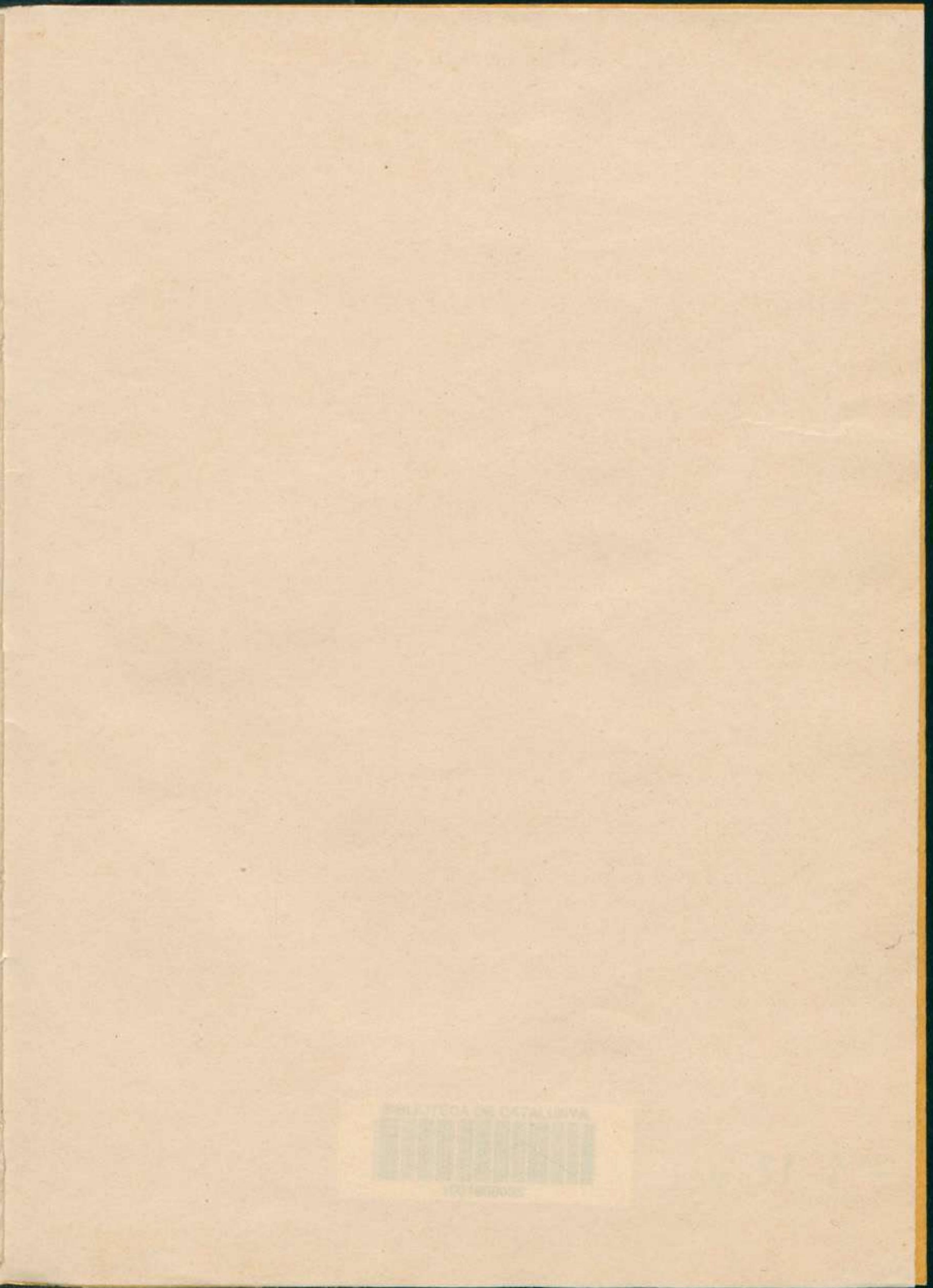
FINIS

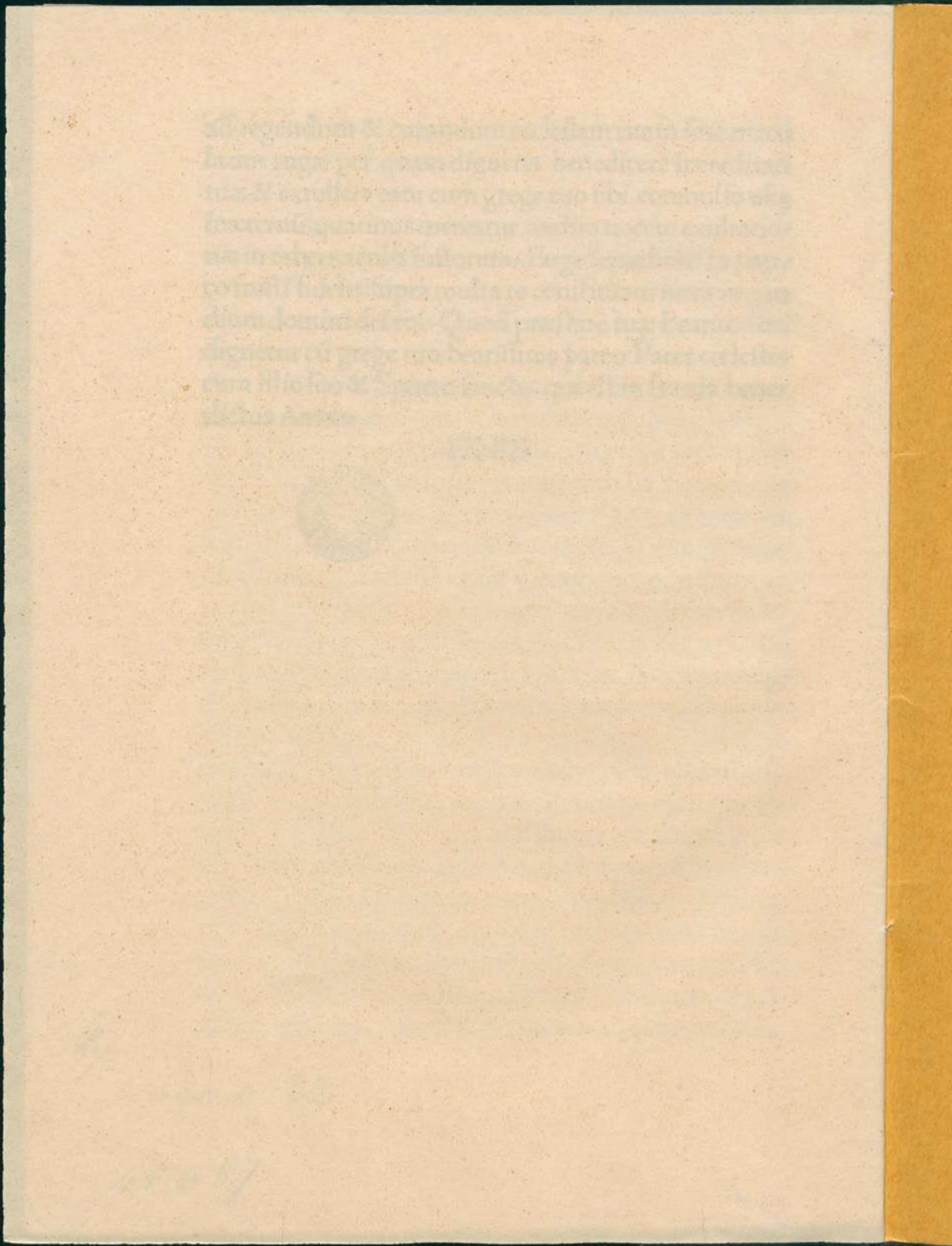

8/

Ine. 33

45687

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

1001959035

In. 33-8 an

